

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻԻԹԱՐ ՀԵՐԱՅՈՒ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳԻԱՅԻ և ԴԻՄԱԾՆՈՏԱՅԻՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲԻՈՆ**

<<ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳԻԱ>> ՄԱՄՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ

2025-2026 ՈՒՍՏԱՐԻ

<<ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳԻԱ>> ԱՌԱՐԿԱՅԻ

ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Անզգայացնող նյութեր, նրանց դասակարգումը, օգտագործման ցուցումները և հակացուցումները:
2. Ապլիկացիոն, ինֆիլտրացիոն անզգայացում, Վիշնևսկու եղանակով թափառող ինֆիլտրատով անզգայացում, ցուցումները, կիրառման եղանակները:
3. Ստորին ծնոտի վրա կատարվող հաղորդչական անզգայացումներ՝ ներբերանային և արտաբերանային մանդիբուլյար անզգայացում, կատարման տեխնիկան, բարդությունները, անզգայացման գոտին:
4. Ստորին ծնոտի վրա կատարվող հաղորդչական անզգայացումներ՝ տորուսալ անզգայացում, թշային նյարդի շրջանում անզգայացում, կատարման տեխնիկան, բարդությունները, անզգայացման գոտին:
5. Ստորին ծնոտի վրա կատարվող հաղորդչական անզգայացումներ՝ կզակային, լեզվային նյարդի շրջանում անզգայացում, կատարման տեխնիկան, բարդությունները, անզգայացման գոտին:
6. ՔՄՕՀ կոնտրակտուրա: Տեսակները, էթիոլոգիան, կլինիկան, կոնտրակտուրայի ժամանակ կիրառվող անզգայացման եղանակները (Բերշե, Բերշե-Դուբով):
7. Վերին ծնոտի վրա կատարվող հաղորդչական անզգայացումներ՝ ներբերանային և արտաբերանային տուբերալ անզգայացում, ցուցումները, կատարման տեխնիկան, բարդությունները, անզգայացման գոտին:
8. Վերին ծնոտի վրա կատարվող հաղորդչական անզգայացումներ՝ ներբերանային և արտաբերանային ենթաակնակապճային անզգայացում, ցուցումները, կատարման տեխնիկան, անզգայացման գոտին բարդությունները,:
9. Վերին ծնոտի վրա կատարվող հաղորդչական անզգայացումներ՝ քմային, ներբերանային և արտաբերանային, կտրիչային անզգայացում, ցուցումները, կատարման տեխնիկան, անզգայացման գոտին, բարդությունները:
10. Ցողունային անզգայացման եղանակը ըստ Վայսբլատի:

11. Տեղային անզգայացման ժամանակ առաջացող ընդհանուր բարդություններ, ուշագնացություն, կոլապս, անաֆիլակտիկ շոկ, տեսակները, պատճառները, կլինիկան, տարբերակիչ ախտորոշումը, կանխարգելման միջոցները, առաջին բժշկական օգնություն:
12. Տեղային անզգայացման ժամանակ առաջացող տեղային բարդություններ՝ տեսակները, պատճառները, կլինիկան, տարբերակիչ ախտորոշումը, կանխարգելման միջոցները, առաջին բժշկական օգնություն:
13. Ատամի հեռացման տեղային և ընդհանուր ցուցումները: Ատամի հեռացման տեղային և ընդհանուր հակացուցումները:
14. Բերանի խոռոչի նախապատրաստումը ատամի հեռացման վիրահատությանը, հեռացման տեխնիկան, գործիքները, հետվիրահատական վերքի խնամքը: Ատամի հեռացումից հետո վերքի լավացումը:
15. Ատամի հեռացման ժամանակ առաջացող տեղային բարդություններ: Ատամի կոտրվածք, արմատի կոտրվածք, ատամնաբանային ելունի կոտրվածք, վերին ծնոտի թմբի կոտրվածք՝ պատճառները, ախտորոշումը, կլինիկան, բուժումը:
16. Ատամի հեռացման ժամանակ առաջացող տեղային բարդություններ: Հայմորյան խոռոչի թափածակում, պատճառները, ախտորոշումը, կլինիկան, բուժումը:
17. Ատամի հեռացումից հետո առաջացող տեղային բարդություններ: Ալվեոլիտ, ատամնաբանային օստեոմիելիտ. պատճառները, ախտորոշումը, կլինիկան, բուժումը, կանխարգելման եղանակները:
18. Ատամի հեռացումից հետո առաջացող տեղային բարդություններ, ատամնաբանային արյունահոսություն, տեղային և ընդհանուր պատճառները, ախտորոշումը, կլինիկան, բուժումը, հեմոստատիկ նյութեր, դադարեցման եղանակները:
19. Իմաստության ատամների դժվարացած ձկլում, պատճառները, պերիկորոնարիտ, կլինիկան, բորբոքային բարդությունները, բուժման եղանակները:
20. Ատամի ռետենցիա և դիստոպիա, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը: Ռետենցված ատամների հեռացման եղանակները, հեռացման ժամանակ և հետո առաջացող բարդությունները:
21. Խրոնիկ պերիօդոնտիտների բուժման ատամնապահպանողական վիրաբուժական մեթոդները: Ռեպլանտացիա, ատամի արմատի հեմիսեկցիա, ատամի արմատի գազաթի հատում, կորոնարո-ռադիկուլյար սեպարացիա: Վիրահատության մեթոդները:
22. Ծնոտների սուր և խրոնիկ օդոնտոգեն պերիօստիտներ, քմային աբսցես, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը, հնարավոր բարդությունները:
23. Ատամների սուր և խրոնիկ պերիօդոնտիտների, ծնոտների պերիօստիտների և օստեոմիելիտների տարբերակիչ ախտորոշումը:
24. Ծնոտների օդոնտոգեն սուր օստեոմիելիտներ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
25. Ծնոտների օդոնտոգեն խրոնիկ օստեոմիելիտներ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
26. Գլխի և պարանոցի լիմֆատիկ հանգույցների խմբերը: Լիմֆանոպիտներ, սուր և խրոնիկ, ոչ սպեցիֆիկ լիմֆադենիտներ՝ սուր և խրոնիկ, ադենոֆլեզմոնա, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկա, ախտորոշում, տարբերակիչ ախտորոշում, բուժում:

27. Ակտինոմիկոզ, սիֆիլիս, տուբերուլյոզ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, դասակարգումը, կլինիկան, ախտորոշումը, դիֆերենցիալ ախտորոշումը, բուժման առանձնահատկությունները:
28. Ֆուրունկուլ, կարբունկուլ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
29. Սուր օդոնտոգեն հայմորիտ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը, հնարավոր բարդությունները, նրանց կանխարգելումը, պունկցիայի կիրառման եղանակները:
30. Խրոնիկ օդոնտոգեն հայմորիտ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը, հնարավոր բարդությունները, նրանց կանխարգելումը, Կուլդուել-Լյուկի վիրահատություն:
31. Ռինոգեն, օդոնտոգեն և ալերգիկ հայմորիտների տարբերակիչ ախտորոշումը:
32. ՔՄՕՀ սուր և քրոնիկ ոչ սպեցիֆիկ արթրիտներ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
33. ՔՄՕՀ արթրոզեր, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
34. ՔՄՕՀ դիսֆունկցիաներ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
35. ՔՄՕՀ անկիլոզ, տեսակները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
36. Ենթաակնակապճային շրջանի, թշային շրջանի, ակնակապճի տոպոգրաֆիկ անատոմիան, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
37. Քունքային շրջանի տոպոգրաֆիկ անատոմիան, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
38. Ստորքունքային և թևաքմային փոսերի տոպոգրաֆիկ անատոմիան, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
39. Հարըմպանային շրջանի տոպոգրաֆիկ անատոմիան, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
40. Հետձոնոտային, թևակերպածնոտային շրջանների տոպոգրաֆիկ անատոմիան, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
41. Հարականջածամոդական, սուբմասետերիալ շրջանի տոպոգրաֆիկ անատոմիան, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը, տարբերակիչ ախտորոշումը:
42. Ենթաձոնոտային, ենթակզակային շրջանի տոպոգրաֆիկ անատոմիա, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
43. Լեզվարմատի և ձոնոտա-լեզվային ակոսի տոպոգրաֆիկ անատոմիա, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
44. Բերանի խոռոչի հատակի, ենթալեզվային շրջանի տոպոգրաֆիկ անատոմիա, ֆլեզմոնա, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:

45. Բերանի հատակի թարախանեկրոտիկ ֆլեգմոնա՝ Լյուդվիգի անգինա, էթիոլոգիա, կլինիկա և բուժում:
46. Դեմքի և պարանոցի թարախաբորբոքային հիվանդությունների ներգանգային բարդությունները, ինֆեկցիայի տարածման ուղիները: Դիմային երակների թրոմբոֆլեբիտ, խորշիկավոր ծոցի թրոմբոզ, մենինգիտ, ուղեղի աբսցես. էթիոլոգիա, կլինիկա, բուժում, հնարավոր բարդությունները և նրանց կանխապահումը:
47. Թքագեղձերի հետազոտման եղանակները: Թքաքարային հիվանդություն, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
48. Սուր էպիդեմիկ և ոչ էպիդեմիկ պարոտիտներ, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, տարբերակիչ ախտորոշումը, բուժումը:
49. Խրոնիկ ինտերստիցիալ և պարենխիմատոզ սիալոադենիտներ, սիալոդոխիտներ էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, տարբերակիչ ախտորոշումը, բուժումը:
50. Սիալոգներ՝ Գուժերո-Շեգրենի համախտանիշ, Միկուլիչի հիվանդություն, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
51. Դիմածնոտային շրջանի վնասվածքների ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը: Դեմքի փափուկ հյուսվածքների վնասվածքներ: Դեմքի փափուկ հյուսվածքների վերքերի վիրաբուժական մշակման հիմունքները:
52. Ատամների վնասվածքներ (սալջարդ, հոդախախտ և կոտրվածք), էթիոլոգիա, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
53. Ատամնաբնային ելունների վնասվածքներ, ստորին ծնոտի հոդախախտ, դասակարգումը, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
54. Ստորին ծնոտի կոտրվածքներ, դասակարգումը, կլինիկական նշանները, ախտորոշումը: Ստորին ծնոտի կոտրվածքների բուժման մեթոդները:
55. Վերին ծնոտի կոտրվածքներ: Դասակարգումը, կլինիկական նշանները, ախտորոշումը: Վերին ծնոտի կոտրվածքների բուժումը:
56. Այտոսկրի և այտային աղեղի կոտրվածքներ, էթիոլոգիա, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը: Քթի ոսկրերի կոտրվածքներ, էթիոլոգիա, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
57. Դիմածնոտային շրջանի վնասվածքների բարդություններ: Դասակարգումը, կլինիկան, բուժման մեթոդները:
58. Դեմքի և ծնոտների նյարդերի հիվանդություններ և ախտահարումներ: Եռվորյակ և լեզվաբնայանային նյարդերի ներառում. էթիոլոգիա, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
59. Եռվորյակ նյարդի նեյրոպաթիա, էթիոլոգիա, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
Միմիկայի մկանների կաթված, դեմքի հեմիատրոֆիա: Վերականգնող վիրահատություններ և միոպլաստիկա:
60. Բարորոկ ուռուցքներ՝ ծագած բազմաշերտ տափակ էպիթելից (տափակ բջջային պապիլոմա, պապիլոմատոզ): Դեմքի մաշկի ուռուցքային և ուռուցքանման ախտահարումներ (բարորակ հարթբջջային կերատոականտիկ պապիլոմա, սեբորեային կերատոզ, ռինոֆիմա, պիգմենտային նևուս):

61. Ֆիբրոզ հյուսվածքի ուռուցքներ և ուռուցքաճանձան գոյացություններ (ֆիբրոմա, ֆիբրոզ աճ, էպուլիս, ֆիբրոմատոզ): Ճարպային հյուսվածքի ուռուցքներ և ուռուցքաճանձան գոյացություններ (լիպոմա): Մկանային հյուսվածքի ուռուցքներ (լեյոմիոմա, ռաբդոմիոմա):
62. Ոսկրագոյացող ուռուցքներ (օստեոմա, օստեոիդ օստեոմա, օստեոբլաստոկլաստոմա): Աճառառաջացող ուռուցքներ (խոնդրոմա):
63. Ծնոտների օդոնտոգեն ուռուցքներ (ամելոբլաստոմա, օդոնտոմա, միքսոմա):
64. Ծնոտների օդոնտոգեն ուռուցքներ (կերատոկիստոզ օդոնտոգեն ուռուցք, ցեմենտոբլաստոմա, իսկական ցեմենտոմա, պերիապիկալ ցեմենտային դիսպլազիա):
65. Ծնոտների ուռուցքաճանձան գոյացություններ և դիսպլաստիկ պրոցեսներ (մոնոսալ ֆիբրոզ դիսպլազիա, պոլիսալ ֆիբրոզ դիսպլազիա, Օլբրայթի համախտանիշ, խերոսիզմ):
66. Ծնոտների ուռուցքաճանձան գոյացություններ և դիսպլաստիկ պրոցեսներ (էոզիոֆիլ գրանուլյոմա, հիպերպարաթիրեոիդիզմի դարչնագույն ուռուցք, Պեջետի հիվանդություն):
67. Դեմքի և պարանոցի բշտեր (դերմոիդ բուշտ, հարականջային շրջանի բրանխիալ, պարանոցի բրանխիալ, պարանոցի թիրեոգլոսալ բշտեր և խուղակներ):
68. Արյունատար անոթների ուռուցքներ և ուռուցքաճանձան գոյացություններ (հեմանգիոմա): Լիմֆանգիոմա: Պերիֆերիկ նյարդերի ուռուցքներ և ուռուցքաճանձան գոյացություններ (նեյրոֆիբրոմա, ներիլեմոմա, նեյրոֆիբրոմատոզ):
69. Թքագեղձերի բարորակ ուռուցքներ (մոնոմորֆ և պլեոմորֆ ադենոմա, Վարթինի ուռուցք) և բշտեր (լորձային ռետենցիոն բուշտ, ենթալեզվային թքագեղձի բուշտ):
70. Էպիթելային (ոչ օդոնտոգեն) բշտեր (քթաքմային խողովակի բուշտ, գնդաձև վերին ծնոտային բուշտ), էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
71. Ծնոտների օդոնտոգեն բշտեր (հարարմատային բշտեր, ատամ պարունակող բշտեր, ծկթման բշտեր) էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը:
72. Ծնոտների բշտերի բուժումը (ցիստէկտոմիա, ցիստոտոմիա, պլաստիկ ցիստոտոմիա):
73. Բերանի խոռոչի լորձաթաղանթի, շրթունքի կարմիր երիզի, դեմքի մաշկի նախաքաղցկեղային ախտահարում (կերատոականտոմա, ալտինիկ կերատոզ, ռադիկացիոն դերմատոզ, նախաքաղցկեղային մելանոզ, Հետչինսոնի մելանոտիկ բծեր)՝ էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
74. Դեմքի մաշկի, շրթունքի, քաղցկեղ՝ էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
75. Բերանի խոռոչի լորձաթաղանթի, լեզվի քաղցկեղ՝ էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
76. Թքագեղձերի չարորակ ուռուցքներ՝ կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
77. Վերին ծնոտի քաղցկեղ, վերին ծնոտի սարկոմա, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
78. Ստորին ծնոտի քաղցկեղ, ստորին ծնոտի սարկոմա, էթիոլոգիա, պաթոգենեզ, կլինիկան, ախտորոշումը, բուժումը:
79. Պարօդոնտալ վիրահատական բուժման ցուցումները, պարօդոնտալ գրպանիկի վիրահատական բուժման մեթոդները, գինգվէկտոմիա:
80. Լնդի վիրահատական միջամտություններ, լնդի կյուրետաժ, պարօդոնտալ լաթեր:
81. Պարօդոնտալ լաթային վիրահատություններ Ուիդման, Նեուման, Քրքլանդ:

82. Ռեցեսիայի փակման եղանակները, պսակայնորեն տեղաշարժված լաթ, կողմնայնորեն տեղաշարժված լաթ, ապիկալ տեղաշարժված լաթ, լնդի պատվաստուկ, շարակցահյուսվածքային պատվաստուկ:
83. Ուղղորդված հյուսվածքային ռեգեներացիայի կիրառումը ռեցեսիան փակելու համար:
84. Դենտալ իմպլանտատների դասակարգումը, կառուցվածքը: Ներոսկրային իմպլանտատների տեսակներ:
85. Դենտալ իմպլանտացիայի ցուցումներն ու հակացուցումները: Ոսկրափոխարինիչ նյութեր, կենսաբանական թաղանթներ:
86. Իմպլանտատի մակերեսի առանձնահատկությունները: Իմպլանտատ-ոսկր սերտաճման տեսակները՝ օստեոինտեգրացիա հասկացողություններ:
87. Իմպլանտացիայի վիրաբուժական փուլերի ճիշտ հերթականությունը: Ոսկրային օթյակի ձևավորման կանոնները:
88. Անհապաղ իմպլանտացիա, ցուցումները, կիրառման տեխնիկան և հնարավոր բարդությունները:
89. Իմպլանտացիայի վիրաբուժական փուլի ընթացքում և վաղ հետվիրահատական բարդությունները:
90. Պերիիմպլանտիտի պատճառագիտությունը, բուժման սկզբունքները:

Անհրաժեշտ ուսումնամեթոդական գրականությունը

1. Հիմնական

1.1. «Վիրաբուժական ստոմատոլոգիա և դիմաձևոտային վիրաբուժություն»: Ուսումնական ձեռնարկ Գ.Վ.Հակոբյանի խմբագրությամբ

2. Լրացուցիչ

2.1. <<Պարոդոնտոլոգիա Վ: Բակալյան

2.2. “Хирургическая стоматология и ЧЛХ” Т.Г.Робустова

2.3. «Основы челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии» Ю.И. Бернадский.

2.4.«Травматология и восстановительная хирургия черепно-челюстно-лицевой области» Ю.И. Бернадский.

2.5."The textbook of oral and maxillofacial surgery" Dr. Vinod kapoor

2.6. Peterson`s principles in “oral and maxillofacial surgery”

Ամբիոնի վարիչ՝

պրոֆ. Գ.Վ. Հակոբյան